

בש"פ 4427/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4427/14

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 18.6.2014 בתמ"ת 44088-12-13 שניתנה על ידי כב' השופט ג' קרא

בשם העורר: עו"ד צדוק חוגי

בשם המשיבה: עו"ד סיון רוסו

החלטה

1. מונח לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 18.6.2014 (מ"ת 44088-12-13, השופט ג' קרא), בגדרה דחה בית המשפט המחוזי את בקשת העורר לביטול מעצר בית.
2. ביום 23.12.2013 הוגש כתב אישום כנגד העורר לבית המשפט המחוזי בתל אביב (תפ"ח 44336-12-13). כתב האישום מתייחס למסכת ארוכה של עבירות מין שבוצעו בגיסת העורר (אחות אשתו לאותה העת; להלן: 1

המתלוננת), בשנים 2003-2004. העורר הואשם בביצוע עבירות של מעשה מגונה בבת משפחה (לפי סעיף 351(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), לגבי מעשים שקדמו למועד בו מלאו למתלוננת 16); עבירות של מעשה מגונה ללא הסכמה (לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין, לגבי מעשים שנעשו לאחר שמלאו למתלוננת 16) ועבירה של מעשה סדום בן משפחה (לפי סעיף 351(א) לחוק העונשין).

לפי הנטען בכתב האישום, העורר, שהיה מבלה את הפסקות הצהריים מלימודיו בישיבה בביתה של המתלוננת, ביצע בה את העבירות תוך שהיא ישנה את שנת הצהריים. העורר נהג ללטף אותה, תוך שהוא מכניס את ידו מתחת לחולצתה ולתחתוניה. כך מספר פעמים הוריד העורר את מכנסיו ותחתוניו, הרים את חצאיתה של המתלוננת, ונשכב מעליה באופן שאיבר מינו היה מונח על איבר מינה. בחלק מהמקרים בא על סיפוקו. עוד נטען שהעורר ביצע עבירות דומות במשך אותה התקופה, כאשר המתלוננת ישנה בביתו של העורר, ביחד עם ילדיו. בנוסף לכך, נטען כי במהלך אותה התקופה, בעת שהסיע את המתלוננת, עצר העורר את הרכב, פתח את רוכסן מכנסיו וביקש להחדיר את איבר מינו לפיה. המתלוננת חששה ממנו, וכך חששה פן יתגלו המעשים שהוא נהג לבצע בה, ומתוך חששותיה הסכימה לבקשתו.

אירוע נוסף המתואר בכתב האישום מתייחס לחודש מרץ 2003, במהלכו אושפזה אשת העורר בבית חולים לצורך שמירת היריון. לפי הנטען, בשלושה מועדים שונים החדיר העורר את ידו מתחת לחולצתה של המתלוננת, מבלי שנתנה לכך את הסכמתה, ונגע בגופה. באחד מהמקרים, כאשר שהו השניים בביתו של העורר, הוא אחז בה וזרק אותה על מיטה, נשכב עליה ונגע בגופה, תוך שהוא מתעלם מבקשותיה שיעזבה לנפשה.

3. מסעו של כתב האישום עבר מסלול מפותל. תחנת הפתיחה הייתה ביום 22.11.2011, שאז הוגש כתב אישום נגד העורר לבית המשפט המחוזי. אולם, בשל אי-קיום שימוע כמתחייב לפי הדין, הודיעה המשיבה על חזרתה מן האישומים על מנת לקיים הליך שימוע. ביום 18.3.2012, לאחר שמיעת עמדת העורר, הוגש כתב האישום בשנית (תפ"ח 32467-03-12). אולם, בשל קשיים שהתעוררו באיתורו של העורר, קיבל בית המשפט המחוזי (השופטים נ' אחיטוב, מ' דיסקין ו-ר' בן-יוסף) ביום 9.7.2012 את בקשת המשיבה למחיקת כתב האישום. ביום 27.9.2012 יצא העורר את הארץ לארצות הברית. עלה החשד שהעורר יצא את הארץ שלא כדין, ובשל חשד זה, כמו כן בגין עבירות המין המיוחסות לו, הגישה המשיבה בקשה לצו מעצר נגדו. ביום 6.11.2012 קיבל בית המשפט המחוזי את הבקשה (השופט ש' אבינור). המשיבה אף הוציאה נגד העורר בקשת הסגרה לשלטונות ארצות הברית, והעורר נעצר בארצות הברית ביום 19.6.2013. בקשת בא-כוח העורר לבית משפט השלום לבטל את הצו בעילת היעדר סמכות נדחתה, וכן נדחה הערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי. ביום 19.12.2013, הוסגר העורר לישראל.

4. עם הגעתו לישראל הובא העורר בפני בית משפט השלום בבקשה להורות על מעצרו למשך חמישה ימים, וזאת לשם חידוש ההליכים נגדו. המשיבה ציינה כי מתנהלת חקירה ביחס לעבירות הכרוכות ביציאת העורר מן הארץ, הכוללים שיבוש הליכי משפט והתחזות לאדם אחר במטרה להונות וזיוף. המשיבה הצהירה כי תיק החקירה בגין עבירות אלו יועבר לגורם המתאים בפרקליטות לצורך בחינת האפשרות להגשת כתב אישום (מ"י 40241-12-13, השופט ש' מלמד). בית משפט השלום קיבל את הבקשה והורה על מעצר העורר עד ליום 22.12.2013. ערר שהוגש על-ידי העורר לבית המשפט המחוזי בתל אביב נדחה (עמ"י 40478-12-13, השופט ג' קרא).

למחרת היום, בתאריך 23.12.2013, הוגש כאמור כתב האישום ולצידו בקשה למעצרו של העורר עד לתום

ההליכים המשפטיים נגדו. בשים לב למכלול הנסיבות ולהשתלשלות הפרשה, קבע בית המשפט המחוזי כי ניתן להסתפק במעצר בית בתנאים מגבילים: התחייבות עצמית וערבות צד ג' בסך 500,000 ש"ח כל אחת; הפקדת ערבות בנקאית בסך 250,000 ש"ח; מעצר בית מלא בבית הוריו שבבני-ברק תחת פיקוח הוריו; ואיזוק אלקטרוני. בהתאם לכך, ניתן נגד העורר צו עיכוב יציאה מהארץ, דרכונו הופקד בתיק החקירה, ונאסר עליו ליצור קשר ישיר או עקיף עם מי מהמעורבים בפרשה. העורר הגיש ערר על החלטה זו, שנדחה ביום 19.1.2014 (בש"פ 8709/13, השופט א' שהם). נקבע בהחלטה כי אין לקבל את כפירת בא-כוח העורר בעילת מעצר של חשש להימלטות מן הדין, וכי "דומה שלעורר מיומנויות בתחומי הזיוף וההימלטות, אשר עלולות לאפשר לו לצאת מהארץ בשנית, ולחמוק מההליכים המשפטיים נגדו". כיוון שעילת המעצר היא החשש משיבוש הליכי משפט, בית המשפט נמנע מלהתייחס לטענות העורר לפיהן דוקטרינת "ההשתק השיפוטי" מונעת מן המשיבה לבסס את הבקשה על עילת מעצר שעניינה מסוכנות העורר.

ביום 30.1.2014 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בתנאי חלופת המעצר שנקבעה לו. עיקרה של הבקשה נגע לאישור יציאה לעבודה בימי החול, זאת לנוכח מצבו הכלכלי הקשה, לרבות חוב מזונות לילדיו. בנוסף, ביקש העורר לצאת לתפילות בציבור בימי שבת. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, בשל העדר שינוי בנסיבות. ערר שהוגש לבית המשפט זה נדחה מאותה סיבה (בש"פ 990/14, השופט ד' ברק-ארז). בית המשפט הוסיף כי אין בהחלטה כדי למנוע מן העורר לבקש בקשה נוספת לעיון חוזר עם חלוף הזמן.

העורר פעל לפי ההנחיה והגיש בקשה לעיון חוזר; החלטה ראשונה הדוחה את בקשתו ניתנה על-ידי בית המשפט המחוזי ביום 10.4.2014 (השופט צ' קפאח). בדחיית הבקשה בית המשפט אף ציין ניסיון לכאורה של העורר להטעות את בית המשפט. העורר טען כי יצא את הארץ בדרכונו שלו, ולא בדרכונו של אחיו, ולשם הוכחת טענתו צירף אישור משרד הפנים כי אחיו כלל לא יצא את הארץ. דא עקא, שהרישום במשרד הפנים נעשה לבקשת אחיו משנתבררו הנסיבות הקשורות בפעולותיו של העורר. בית המשפט המחוזי התייחס למעשה זה בחומרה. בקשה נוספת לעיון חוזר נידונה באותו בית משפט על-ידי השופט ג' קרא. בהחלטתו מיום 18.6.2014 דחה בית המשפט את הבקשה. מכאן - לאחר מסכת אירועים ארוכה ומפותלת - הערר שלפניי.

5. לאחר ששקלתי את הדברים הגעתי לכלל דעה כי דין הערר להידחות. סעיף 52(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 קובע כי בקשה לעיון חוזר בהחלטות של מעצר תתקבל כאשר "נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". במקרה דנא הנקודה המרכזית היא חלוף הזמן. החלטת השחרור בתנאים מגבילים הסתמכה על החשד ליציאת העורר מהארץ שלא כדין, תוך ביצוע עבירות של זיוף והונאה. בעניין זה טרם הוגש כתב אישום, למרות הצהרותיה של המשיבה, כבר בחודש ינואר, שלפיה כתב האישום יוגש "בקרוב". העורר הזכיר גם את קביעת המועד המאוחר לתחילת שמיעת הראיות בכתב האישום שהוגש נגדו. קביעת מועד מאוחר אכן עשויה להוות "שינוי נסיבות" או "עובדה חדשה" המצדיקים עיון חוזר (ראו: בש"פ 442/95 מלול נ' מדינת ישראל (29.1.1995); בש"פ 10962/07 מזרחי נ' מדינת ישראל (21.1.2008)).

עם זאת, עומדים לפניי דברי בא-כוח המדינה לפיהם כתב האישום בעניין יציאת המשיב את הארץ שלא כדין עשוי להיות מוגש תוך ימים ספורים. בנסיבות אלו, ועל רקע ההחלטות שתוארו לעיל, החלטתי כאמור לדחות את הערר. ואולם, מצופה כי המדינה תגיש כתב אישום בהקדם. עילת המעצר של חשש לשיבוש הליכים והימלטות מן הדין אינה מצדיקה מעצר לתקופה בלתי מוגבלת, כאשר טרם הוגש כתב האישום המתייחס לאותן העבירות המבססים את החשש לשיבוש הליכי המשפט.

בנסיבות אלו אעיר שהיה ולא יוגש כתב אישום תוך 45 ימים, תהא בכך עילה להגשת בקשה לעיון חוזר בפני בית המשפט המחוזי. לעומת זאת, היה ויוגש כתב אישום, יהיה הסנגור רשאי לשקול את עמדתו בהתאם להתפתחויות בהליך.

6. בכפוף לאמור לעיל, הערר נדחה.

ניתנה היום, י"א בתמוז התשע"ד (9.7.2014).

שׁוֹפֵט
